

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

16 maart 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een grotere flexibiliteit binnen informaticagerichte hogeschoolopleidingen

Vraag om uitleg van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over omkaderingscoëfficiënten in het volwassenenonderwijs

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gebruik van aanslagbiljetten voor het berekenen van studietoelagen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Dinsdag 16 maart 2004

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer André Van Nieuwkerke

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.17 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een grotere flexibiliteit binnen informaticagerichte hogeschoolopleidingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Librecht tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een grotere flexibiliteit binnen informaticagerichte hogeschoolopleidingen.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze vraag steunt in eerste instantie op contacten met hogeschoolstudenten. Ik sta achter hun verhaal maar heb geen overzicht van de beleidsmatige mogelijkheden. Vanuit die optiek stel ik deze vraag.

Binnen de hogeschoolleergangen die in hoofdzaak computergericht zijn, worden de studenten geconfronteerd met een tweevoudig probleem. Ten eerste zou er een gebrek aan leerkrachten zijn. Het bestuur moet dan ook leerkrachten aantrekken vanuit andere specialiteiten zoals wiskunde of leerkrachten die uit een andere job zijn ontslagen. Het probleem is vooral het gebrek aan ervaring van die mensen. Meestal krijgen zij een zeer korte opleiding, wat vaak leidt tot inadequate en te technisch gegeven lessen die niet bevorderlijk zijn voor een goede en vlotte verwerking door de studenten.

Daarnaast is er vooral de problematiek van de studenten zelf. Hoewel een groot deel van de leerpakketten bestaat uit laboratoriumlessen die kunnen

worden herleid tot audio- en videobestanden en theorielessen die grotendeels als zelfuitleggende cursussen zijn geconcipeerd, moeten de studenten toch aanwezig zijn in die lessen. Afwezigheden kunnen tot bepaalde consequenties leiden, bijvoorbeeld bij eventuele deliberaties. Bovendien moeten de studenten bij het begin van hun opleiding een laptop aankopen. Iedereen kent de prijs van dergelijke apparatuur die om en bij de 1.300 euro ligt. Deze maatregel zou het aantal studenten aanzienlijk kunnen beperken.

De studenten verwijzen naar de verplaatsings- en huisvestingsproblematiek die zich vertaalt in een zware geldelijke druk en/of heel tijdrovende verplaatsingen.

Op basis van deze gegevens en met het oog op doelmatigheid, efficiëntie, wederzijds welbevinden en sociale haalbaarheid van de studenten en hun ouders hebben de hogescholen een aantal voorstellen gelanceerd. Zo zou een gedeeltelijke vrijstelling van de verplichte aanwezigheid in de voornoemde lessen heel wat kunnen oplossen. Bij het begin van het schooljaar zouden de studenten een software-educatiepakket ontvangen waarop alle noodzakelijke lessen, cursussen en lablessen te vinden zijn. Daardoor zouden de studenten op de meestal wel voorhanden zijnde vaste huiscomputer een deel van hun studie in een bepaald werkschema kunnen plannen. Aangezien de aanschaf van een laptop niet meer noodzakelijk zou zijn en verplaatsingen beperkt zouden blijven, zou deze maatregel een belangrijk sociaal en organisatorisch voordeel zijn voor de studenten en hun familie.

Ook de leerkrachten zouden hun voordeel doen bij een eventuele soepelere schoolroutine. Ze zouden de vrijgekomen tijd nuttig kunnen besteden met het ontwikkelen van nieuwe leerpakketten, de aanpassing ervan, enzovoort. Bovendien zouden onervaren leerkrachten vruchtbaar kunnen samenwerken met ervaren collega's. Tot slot zouden de scho-

Librecht

len kunnen besparen op personeel, omkadering en voorzieningen.

Volgens de hogescholen zijn deze voorstellen ook heel bevorderlijk voor de verstaanbaarheid van de cursussen, voor de flexibiliteit van de studenten en de leerkrachten en voor de sociale win-winsituatie van beiden. Ze zijn dus in het voordeel van alle partijen binnen de hogeschoolwereld.

Mevrouw de minister, het is een feit dat nieuwe technologieën en nieuwe communicatieve ontwikkelingen vroeg of laat een steeds grotere organisatorische noodwendigheid zullen vergen. Hoe kijkt het beleid tegen deze uitdaging aan ?

Een organisatorische aanpassing zoals hierboven beschreven gaat uiteraard de autonomie van de scholen te boven. Is het beleid bereid om deze voorstellen – bij aanvang misschien zeer gedeeltelijk – te overwegen ? Mevrouw de minister, hoe staat u tegenover de concrete voorstellen van de hogescholen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het gebruik van nieuwe technologieën en communicatieve ontwikkelingen vormt een onderdeel van het globale concept van de flexibilisering van het hoger onderwijs. Flexibilisering is immers een ruim begrip, dat betrekking heeft op veel aspecten van het hoger onderwijs. Het gaat hier onder andere over de flexibilisering van de toegang tot het hoger onderwijs ; de flexibilisering van de leeromgeving, met inbegrip van de evaluatiecomponent ; de flexibilisering van het curriculum en de flexibilisering van de organisatie van het onderwijs.

De flexibilisering van het hoger onderwijs is een aangelegenheid waarin zowel de overheid als de instellingen voor hoger onderwijs op hun eigen terrein een rol spelen. De overheid heeft de taak om een zo optimaal mogelijke reglementaire context te creëren, zodat de instellingen de flexibilisering maximaal kunnen implementeren. De instellingen voor hoger onderwijs hebben de taak binnen dit kader en binnen hun autonomie maximaal en concreet vorm en gestalte te geven aan de flexibilisering van het hoger onderwijs.

De regelgeving biedt vandaag al heel wat ruimte voor het aanbieden van flexibel hoger onderwijs. De hogescholen kunnen bijvoorbeeld vrij het opleidingsaanbod organiseren als contactonderwijs, zelfstudie, afstandsonderwijs en/of elke mogelijke combinatie hiervan. De hogescholen zijn volledig vrij in het bepalen van de didactische werkvormen en het gehanteerde didactisch materiaal. Ze beslissen daarenboven volledig autonoom over de al dan niet verplichte aanwezigheid van de studenten tijdens de momenten van contactonderwijs, en ook over de taakin-vulling en de inzet van hun personeel. De realisatie van een flexibel onderwijsorganisatorisch kader en een in functie daarvan doelmatige taakin-vulling van het personeel behoort dus helemaal tot de autonome bevoegdheid van de hogescholen, en is vandaag reeds perfect mogelijk.

Het ontwerp van decreet over de flexibilisering van het hoger onderwijs, dat werd ingediend in het Vlaams Parlement, bouwt de reeds bestaande mogelijkheden in verband met flexibilisering verder uit, en creëert een algemeen kader dat de implementatie toelaat van een flexibilisering van het hoger onderwijs in de integrale betekenis van het woord. De overheid heeft op die manier haar opdracht vervuld, want ze heeft een geschikte reglementaire context gecreëerd. De onderwijsinstellingen moeten daar concreet vorm aan geven. Daarbij moet een evenwicht worden gerealiseerd tussen enerzijds de vereisten in verband met een kwaliteitsvolle opleiding en anderzijds de mogelijkheden en de behoeften van de studentenpopulatie die zich tot de betrokken onderwijsinstelling wendt.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mevrouw de minister, ik hoor dat de autonomie van de hogescholen wel ter-dege speelt.

Ik wil daar nu geen polemiek over starten – daar is nog tijd genoeg voor als het ontwerp van flexibiliseringsdecreet wordt besproken -, ik wou nu gewoon uw mening kennen. Ik zal ze aan een beperkte kring overmaken. Ik dank u dan ook voor uw antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over omkaderingscoëfficiënten in het volwassenenonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Ramon tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over omkaderingscoëfficiënten in het volwassenenonderwijs.

De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het volwassenenonderwijs heeft specifieke kenmerken. Zo is het aantal uren waarin docenten er kunnen worden tewerkgesteld erg belangrijk.

Er blijkt onzekerheid te bestaan over de omkaderingscoëfficiënt. Volgens de bepalingen van het begrotingsdecreet worden op 1 september 2004 in het volwassenenonderwijs omkaderingscoëfficiënten ingevoerd voor de verschillende studiegebieden. Die kunnen variëren van 5 tot 17.

De CVO's zeggen dat er een probleem kan ontstaan. Dat probleem zou ook groter worden naarmate er meer tijd verstrijkt. Ze weten niet goed waar ze aan toe zijn. Ze moeten hun planning maken en opdrachten toewijzen, maar dat is onmogelijk zonder het aantal beschikbare uren te kennen. Dat heeft gevolgen voor docenten en cursisten. Het valt immers moeilijk te bepalen of bepaalde cursussen al dan niet op het programma zullen staan tijdens het volgende schooljaar.

CVO's moeten nu reeds bepalen welke uren vacant zijn voor benoeming. Het is vanzelfsprekend dat het personeel daarover op tijd moet worden ingelicht. Dat moet gebeuren voor 15 april 2004. De CVO's vragen dus dat er snel duidelijkheid zou komen.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van deze problemen ? Zijn er moeilijkheden die ervoor zorgen dat de onduidelijkheid zo lang blijft bestaan ? Wanneer kunt u uitsluitsel geven over de coëfficiënten ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de invoering van een omkaderingscoëfficiënt in het volwassenenonderwijs is een aanpassing die de gelegenheid biedt om de histori-

sche forfaits te verlaten. Zoals de toelichting bij het bewuste artikel in het programmadecreet bepaalt, is het de bedoeling de omkaderingscoëfficiënt in te voeren zoals die vandaag bestaat in de andere onderwijsniveaus.

Het gaat hier over een aanpassing die als doel heeft te komen tot een meer gelijkmatige verdeling van de bestaande middelen in het volwassenenonderwijs. Toch is het belangrijk dat die vernieuwing grondig wordt voorbereid. Er is reeds voorbereidend studiewerk gebeurd met simulaties en effectmetingen.

Het besluitvormingsproces is inmiddels gestart. Er is bij hoogdringendheid ook advies gevraagd van de Inspectie van Financiën. Na ontvangst van dit advies kan ook advies worden gevraagd aan de minister van Begroting. Ik verwacht dat ik spoedig een eerste voorstel van besluit aan de Vlaamse regering zal kunnen voorleggen.

Het is mijn bedoeling om met de koepels en de vakbonden informeel samen te gaan zitten om een duidelijk beeld te geven en te krijgen van de stand van zaken. Het is dan ook de bedoeling het formele besluitvormingsproces vooraf door te praten.

Mijnheer Ramon, ik deel uw bekommernis : we moeten zo snel mogelijk duidelijkheid bieden aan alle betrokkenen. Dat zal op heel korte termijn kunnen gebeuren, maar nu wachten we nog op advies.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat er zeer snel duidelijkheid komt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gebruik van aanslagbiljetten voor het berekenen van studietoelagen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gebruik van aanslagbiljetten voor het berekenen van studietoelagen.

Voorzitter

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vorige week werd ook reeds gepraat over de studietoelagen. Ik denk dus dat deze vraag daar wat bij aansluit.

De aanvraag voor studietoelage wordt in principe onderzocht op basis van het aanslagbiljet van 2 jaar geleden. Voor het studiejaar 2003-2004 is dus het aanslagbiljet over het jaar 2001 bepalend.

Vermits de meeste mensen zelf hun aangifte invullen en geen fiscale specialisten zijn, worden als een gevolg van onwetendheid bepaalde vakken soms foutief ingevuld. Dat heeft soms nadelige gevolgen voor de belastingplichtige zelf. Het gaat in die gevallen meestal om mensen die het niet zo breed hebben, en alle financiële hulp best kunnen gebruiken.

Een klassiek voorbeeld hiervan is het KI van het woonhuis, dat om sociale of beroepsredenen niet door de belastingplichtige zelf wordt bewoond. In de plaats van het bedrag onder code 100 in te vullen, wat meestal recht geeft op een volledige fiscale aftrek, zullen een aantal onwetende belastingplichtigen het KI onder code 106 vermelden. De mensen zijn zich meestal niet eens bewust van het nadelige fiscale effect daarvan. Nog erger wordt het als door het foutief invullen van de aangifte het inkomen te hoog wordt om recht te hebben op een studiebeurs.

De afdeling Studietoelagen van het ministerie van Onderwijs baseert zich uitsluitend op het aanslagbiljet. In de meeste gevallen zal de bezwaartermijn verstreken zijn, zodat geen verbeterd aanslagbiljet meer kan worden opgemaakt. Vermits er geen sprake is van een materiële vergissing maar van een beoordelingsfout, kan er ook geen sprake zijn van de termijn van 3 jaar waarin ambtshalve ontheffing kan worden verleend. De burger wordt nu wel heel zwaar gestraft, want het foutieve aanslagbiljet kan tot gevolg hebben dat ook de aangevraagde studiebeurs wordt geweigerd. De administratie steunt zich hierbij dan op een foutief document om een studiebeurs te weigeren.

Mevrouw de minister, is dit nog wel billijk en moet niet in een bijzondere procedure worden voorzien om die fout nog recht te zetten ? Op die manier ontstaat de mogelijkheid dat de minder goeude burger die geen fiscale expert is, toch nog verkrijgt

wat hem billijkheidshalve niet mag worden afgenomen.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van deze problematiek ? Heeft de afdeling Studietoelagen hierover reeds opmerkingen gemaakt ? Is het mogelijk een soort beroepsprocedure op te maken zodat deze mensen die vaak een studietoelage broodnodig hebben, niet uit de boot vallen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, bij het onderzoek van het recht op een studietoelage en de berekening ervan, worden twee referentiebedragen gehanteerd : het referentiebedrag waaraan het kadastraal inkomen wordt getoetst en het referentie-inkomen.

Om het referentie-inkomen vast te stellen, baseert de afdeling Studietoelagen zich op het aanslagbiljet personenbelasting en aanvullende belastingen dat wordt afgeleverd door de administratie der Directe Belastingen. Bepaalde kadastrale gegevens op dit aanslagbiljet kunnen onder een verkeerde code zijn aangegeven. Dit heeft dan natuurlijk een invloed hebben op de aanvraag voor studietoelage.

Een aanvraag kan opnieuw worden onderzocht indien de afdeling in het bezit wordt gesteld van een verbeterd aanslagbiljet dat wordt afgeleverd door de betrokken taxatiedienst. Tenslotte is niet de afdeling Studietoelagen, maar het ministerie van Financiën bevoegd om het inkomen vast te stellen. Dit is de enige objectieve bron waarop de afdeling Studietoelagen zich kan baseren. Zich bijvoorbeeld baseren op een verklaring op eer, zou oneerlijk zijn en misbruik in de hand werken.

Indien het kadastraal inkomen werd ingeschreven onder code 106, terwijl het moest worden aangegeven onder code 100, is het natuurlijk aangewezen dat de betrokkene zich tot de administratie der Directe Belastingen wendt. Tenslotte werd hierdoor eveneens een te hoge belastingaanslag verkeerdelijk toegepast. Dezelfde aanslagbiljetten dienen trouwens niet alleen voor studietoelagen, maar voor nog tal van andere financieringen, zoals bouw- of saneringspremies. In verband met het feit dat de bezwaartermijn meestal is verstreken, kan ik jammer genoeg enkel doorverwijzen naar het ministerie van Financiën omdat dit niet onder de bevoegdheid van het departement Onderwijs valt.

Om het kadastraal inkomen vast te stellen baseert de afdeling Studietoelagen zich niet enkel op het

Vanderpoorten

aanslagbiljet personenbelasting en aanvullende belastingen, maar eveneens op de aanslagbiljetten onroerende voorheffing, de kadastrale leggers die worden afgeleverd door het hoofdbestuur Kadaster en de gegevens uit de woningendatabank. Het aanslagbiljet personenbelasting vermeldt namelijk niet alle kadastrale inkomsten die in aanmerking worden genomen bij de vaststelling van het recht op en de berekening van de studietoelagen. Zo wordt het kadastraal inkomen voor eigen beroepsdoeleinden niet in aanmerking genomen voor de berekening van de aanslag door de administratie der Directe Belastingen zodat het evenmin wordt vermeld. Kadastrale inkomsten van huurwoningen die als eigen woonst worden betrokken, kunnen evenmin op het aanslagbiljet personenbelastingen worden teruggevonden, zodat bijkomend onderzoek moet worden gedaan betreffende de vaststelling van de kadastrale inkomsten die de afdeling Studietoelagen in aanmerking neemt.

De afdeling Studietoelagen is ervan op de hoogte dat de regelgeving van de administratie der Directe Belastingen toelaat dat bepaalde kadastrale inkomsten van onroerende goederen worden aangegeven onder code 100 als eigen woning, ondanks het feit dat ze niet door de betrokkene zelf worden bewoond wegens beroeps- en sociale redenen. Bij de toepassing van de kadastraalinkomentest moet rekening worden gehouden met het kadastraal inkomen van het onroerend goed dat wordt betrokken als woning. Daarom wordt wel degelijk nagegaan wat het domicilie is. Enkel op die manier kan

alleen dát onroerend goed als eigen woning worden beschouwd. Andere onroerende goederen worden beschouwd als vreemd gebruik indien ze niet als woonst of voor eigen beroepsdoeleinden worden gebruikt, zelfs indien deze onroerende goederen op het aanslagbiljet onder code 100 mogen worden aangegeven wegens beroeps- of sociale redenen.

De regelgeving inzake de studietoelagen volgt de regelgeving van de fiscaliteit tot op bepaalde hoogte, maar is daarom niet identiek. Zo werd de factor 'kadastraal inkomen' bijkomend gekozen als welvaartsindicator en uitsluitingsfactor bij het bepalen van het recht op een studietoelage. Het zou daarom geen goede zaak zijn om bepaalde onroerende goederen toch als eigen woning te beschouwen terwijl dit niet het geval is.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. De bal ligt blijkbaar ook in het kamp van de administratie der Directe Belastingen. Ik onthoud dat bijkomend onderzoek vereist is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.42 uur.*
